

Rada
Evropské unie

Brusel 17. října 2022
(OR. en)

13674/22

AVIATION 252

PRŮVODNÍ POZNÁMKA

Odesílatel:	Martine DEPREZOVÁ, ředitelka, za generální tajemnici Evropské komise
Příjemce:	Generální sekretariát Rady
Č. dok. Komise:	COM(2022) 529 final
Předmět:	ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ Evropský program pro bezpečnost letectví

Delegace naleznou v příloze dokument COM(2022) 529 final.

Příloha: COM(2022) 529 final

V Bruselu dne 17.10.2022
COM(2022) 529 final

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

Evropský program pro bezpečnost letectví

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ – EVROPSKÝ PROGRAM PRO BEZPEČNOST LETECTVÍ

1. SDĚLENÍ KOMISE Z ROKU 2011 A DRUHÉ VYDÁNÍ DOKUMENTU EVROPSKÝ PROGRAM PRO BEZPEČNOST LETECTVÍ

Sdělení Komise „*Zavedení systému řízení bezpečnosti letectví v Evropě*“¹ zveřejněné v roce 2011 popsalo bezpečnostní výzvy, jimž Unie a její členské státy čelí, a došlo k závěru, že je nutné vytvořit proaktivnější a na důkazech založený přístup. Popisuje řadu praktických opatření s cílem tyto výzvy řešit. Ke sdělení Komise byl připojen dokument popisující Evropský program pro bezpečnosti letectví (EASP)².

V té době byla provedena některá z těchto opatření, zejména v souvislosti s přijetím nařízení (EU) č. 376/2014 o hlášení událostí v civilním letectví, analýze těchto hlášení a navazujících opatřeních³, s vypracováním bezpečnostní analýzy na úrovni EU, se zavedením klasifikace posuzování rizik, s rozsáhlým využíváním regulačního výboru agentury EASA a poradních orgánů EASA jako hlavních fór umožňujících diskutovat s členskými státy o opatřeních, která mají být přijata, s každoročním zveřejňováním aktualizací Evropského plánu pro bezpečnost letectví, s vypracováním ukazatelů výkonnosti v oblasti bezpečnosti a s intenzivnější spoluprací se sousedními zeměmi Unie při identifikaci bezpečnostních problémů. Bylo rovněž doporučeno, aby Komise pravidelně aktualizovala Evropský program pro bezpečnost letectví, když dojde ke změnám v řízení bezpečnosti letectví v EU.

První revize, tj. druhé vydání⁴ Evropského programu pro bezpečnost letectví, proběhla v roce 2015. Zahrnovala integrovaný soubor předpisů na úrovni Unie spolu s činnostmi a procesy používanými ke společnému řízení bezpečnosti civilního letectví na evropské úrovni. Nejednalo se o plán činností, ale cílem bylo spíše vytvořit na úrovni EU ekvivalent ke státnímu programu bezpečnosti, jak jej vyžaduje příloha 19 Chicagské úmluvy přijatá organizací ICAO. Její předností bylo, že poskytla jasnou strukturu pro vysvětlení evropské bezpečnostní politiky a jejích cílů, koncepcí řízení bezpečnostních rizik, zajištění bezpečnosti a propagace bezpečnosti.

S nařízením (EU) 2018/1139⁵ v kapitole II, a zejména jeho článku 5, získal Evropský program pro bezpečnost letectví právní status dokumentu popisujícího fungování evropského systému

-
- 1 Sdělení Komise Radě a Evropskému parlamentu, Zavedení systému řízení bezpečnosti letectví v Evropě, KOM/2011/0670 v konečném znění.
 - 2 Evropský program pro bezpečnost letectví, SEK/2011/1261 v konečném znění.
 - 3 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 376/2014 ze dne 3. dubna 2014 o hlášení událostí v civilním letectví, analýze těchto hlášení a navazujících opatřeních a o změně nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 996/2010 a zrušení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/42/ES, nařízení Komise (ES) č. 1321/2007 a nařízení Komise (ES) č. 1330/2007 (Text s významem pro EHP); Úř. věst. L 122, 24.4.2014, s. 18.
 - 4 Zpráva Komise Evropskému parlamentu a Radě „Evropský program pro bezpečnosti letectví“, COM(2015) 599 final.
 - 5 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1139 ze dne 4. července 2018 o společných pravidlech v oblasti civilního letectví a o zřízení Agentury Evropské unie pro bezpečnost letectví, kterým se mění

bezpečnosti letectví, který obsahuje pravidla, činnosti a postupy používané při řízení bezpečnosti civilního letectví v Unii.

Tato druhá revize, tj. třetí vydání Evropského programu pro bezpečnost letectví, se proto bude řídit stejnou strukturou jako druhé vydání a bude v souladu s formátem a strukturou rámce pro státní program bezpečnosti, jak je uveden v příloze 19 Chicagské úmluvy.

2. TŘETÍ VYDÁNÍ DOKUMENTU EVROPSKÝ PROGRAM PRO BEZPEČNOST LETECTVÍ

Dokument Evropský program pro bezpečnost letectví vysvětluje, jak je v EU a jejích členských státech zajišťována bezpečnost, a to i prostřednictvím právních předpisů Unie, jakož i dalších politik, postupů a opatření.

Dokument Evropský program pro bezpečnost letectví představuje „momentální informaci“ o všech pravidlech a postupech přispívajících integrovaným způsobem k předcházení nehodám a k bezpečnosti leteckých činností v Unii.

Jeho účelem není nahradit dokumenty státních programů bezpečnosti jednotlivých členských států, ale spíše je doplnit. Vzhledem k tomu, že mnoho pravidel a činností souvisejících s bezpečností letectví je přijímáno a koordinováno na úrovni EU, na dokument Evropský program pro bezpečnost letectví by měly členské státy ve svém vlastním státním programu bezpečnosti odkazovat, aby komplexně objasnily, jak je zajišťována bezpečnost letectví podle požadavků, které na ně klade Chicagská úmluva. Vzhledem k tomu, že EU přijímá právní úpravy v mnoha oblastech bezpečnosti letectví a zavádí proces evropského řízení bezpečnostních rizik, není možné, aby členské státy popsaly, jakým způsobem řídí bezpečnost, bez zahrnutí dimenze EU.

Kromě toho v některých oblastech, na které se vztahuje Chicagská úmluva, přenesly státy své pravomoci na Unii. Dokument Evropský program pro bezpečnost letectví vysvětluje, jak EU plní mezinárodní závazky vyplývající z tohoto přenesení odpovědnosti.

Popisem procesů používaných ke společnému řízení bezpečnosti na evropské úrovni, zejména toho, jak Evropská komise, členské státy a agentura EASA spolupracují za účelem identifikace hrozeb a bezpečnostních nedostatků a přijetí opatření ke zmírnění souvisejících bezpečnostních rizik, dokument Evropský program pro bezpečnost letectví popisuje, na kterých subjektech v EU spočívá odpovědnost v oblasti bezpečnosti, a uvádí, jak EU jako celek může dosáhnout uspokojivé bezpečnostní výkonnosti a zachovat ji. Dokument rovněž přináší všem zúčastněným stranám, které mají zájem na bezpečnosti, transparentní informace o úlohách a odpovědnosti, rozdělení pravomocí, politikách a procesech, které v současné době v systému Evropské unie existují.

Dokument Evropský program pro bezpečnost letectví obsahuje následující:

nařízení (ES) č. 2111/2005, (ES) č. 1008/2008, (EU) č. 996/2010, (EU) č. 376/2014 a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/30/EU a 2014/53/EU a kterým se zrušuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 552/2004 a (ES) č. 216/2008 a nařízení Rady (EHS) č. 3922/91 (Text s významem pro EHP); Úř. věst. L 212, 22.8.2018, s. 1.

- První část dokumentu je věnována evropské bezpečnostní politice, jejím cílům a zdrojům. Zahrnuje zejména popis legislativního rámce evropské letecké dopravy a objasňuje rozdělení pravomocí mezi členské státy a různé subjekty na úrovni EU. Upřesňuje také stávající mechanismy prosazování právních předpisů EU.
- Druhá část je věnována evropskému řízení bezpečnostních rizik. Popisuje stávající požadavky týkající se řízení bezpečnosti platné pro odvětví letectví a členské státy a vysvětluje, jak jsou bezpečnostní rizika v rámci EU kolektivně posuzována a zmírňována.
- Třetí část se zabývá evropským rozměrem zajištění bezpečnosti, zejména podrobnostmi o tom, jak se v rámci EU a jejích členských států provádí dozor nad bezpečností.
- Čtvrtá část pak podrobně popisuje činnosti v oblasti propagace bezpečnosti na evropské úrovni, včetně odborné přípravy a mezinárodní spolupráce.

3. DOPAD NAŘÍZENÍ (EU) 2018/1139 NA EVROPSKÝ PROGRAM PRO BEZPEČNOST LETECTVÍ

Od zveřejnění prvních dvou vydání dokumentu Evropský program pro bezpečnost letectví v roce 2011 a 2015 došlo v EU k některým legislativním změnám, zejména vstoupilo v platnost nové rámcové nařízení (EU) 2018/1139. Jeho dopad je zásadní, neboť předpokládá, že uplatňování zásad řádného řízení bezpečnosti je nezbytné pro trvalé zlepšování bezpečnosti civilního letectví v Unii, pro předvídaní vznikajících bezpečnostních rizik a pro co nejlepší využití omezených technických zdrojů. Nařízení dochází k závěru, že je nezbytné vytvořit společný rámec pro plánování a provádění opatření ke zvýšení bezpečnosti. Stanoví, že za tímto účelem by měl být na úrovni Unie vypracován Evropský plán pro bezpečnost letectví a Evropský program pro bezpečnost letectví. Na jeho základě by měl každý členský stát rovněž vypracovat státní program bezpečnosti v souladu s požadavky uvedenými v příloze 19 Chicagské úmluvy. Tento program by měl být doprovázen plánem popisujícím opatření, jež má daný členský stát přijmout ke zmírnění identifikovaných bezpečnostních rizik.

Kapitola II nařízení (EU) 2018/1139 vytvořila právní rámec EU pro řízení bezpečnosti letectví a její čtyři články se zabývají Evropským programem pro bezpečnost letectví, Evropským plánem pro bezpečnost letectví, státním programem bezpečnosti a státním plánem pro bezpečnost letectví. Tyto čtyři pojmy jsou nyní uznány právem EU.

Článek 5 o Evropském programu pro bezpečnost letectví stanoví, že Komise po konzultaci s Agenturou Evropské unie pro bezpečnost letectví a členskými státy přijme, zveřejní a podle potřeby aktualizuje dokument popisující fungování evropského systému bezpečnosti letectví, obsahující pravidla, činnosti a postupy používané při řízení bezpečnosti civilního letectví v Unii v souladu s tímto nařízením („Evropský program pro bezpečnost letectví“). Evropský program pro bezpečnost letectví musí obsahovat alespoň prvky týkající se povinností vyplývajících ze státního programu bezpečnosti, jak jsou popsány v mezinárodních standardech a doporučených postupech. Evropský program pro bezpečnost letectví rovněž popisuje postup při vypracování, přijetí, aktualizaci a provádění Evropského plánu pro bezpečnost letectví uvedeného v článku 6, který program doplňuje.

Článek 6 o Evropském plánu pro bezpečnost letectví stanoví, že Agentura Evropské unie pro bezpečnost letectví v úzké spolupráci s členskými státy a příslušnými zúčastněnými stranami

vypracuje, přijme, zveřejní a následně alespoň jednou za rok aktualizuje Evropský plán pro bezpečnost letectví. Evropský plán pro bezpečnost letectví na základě posouzení příslušných bezpečnostních informací určuje hlavní bezpečnostní rizika ohrožující evropský systém bezpečnosti letectví a stanoví potřebná opatření ke zmírnění těchto rizik. Postup vypracování a přijetí Evropského plánu pro bezpečnost letectví je průběžně doladován, aby byly zohledněny zkušenosti získané po prvních cyklech provádění. Představuje zásadní prvek systému řízení bezpečnosti na úrovni EU. V souladu s čl. 5 odst. 2 nařízení (EU) 2018/1139 popisuje Evropský program pro bezpečnost letectví postup při vypracování, přijetí, aktualizaci a provádění Evropského plánu pro bezpečnost letectví.

Kromě změněného právního rámce se řízení bezpečnosti vyvíjí i v dalších oblastech; jedním z příkladů je vývoj činností prováděných Agenturou Evropské unie pro bezpečnost letectví v rámci standardizačních kontrol, zejména pokud jde o vývoj pravomocí v tradičních oblastech, jako je uspořádání letového provozu / letové navigační služby (ATM/ANS), nebo v nových oblastech zavedených na základě nařízení (EU) 2018/1139, jako je bezpilotní létání, životní prostředí, pozemní odbavení a propojení mezi bezpečností letectví a jeho ochranou před protiprávními činy, se zvláštním důrazem na kybernetickou bezpečnost.

Aby si řízení bezpečnosti zachovalo efektivitu při předcházení nehodám a zmírňování rizik, musí se neustále přizpůsobovat změnám v systému letectví, vývoji technologií, novým obchodním modelům a vzniku nových bezpečnostních hrozeb. Dokument Evropský program pro bezpečnost letectví proto vyžaduje pravidelné aktualizace, které mají tyto změny zohlednit. V čl. 5 odst. 1 nařízení (EU) 2018/1139 se stanoví, že dokument se aktualizuje podle potřeby.

Třetí vydání dokumentu Evropský program pro bezpečnost letectví, které odráží výše uvedené změny a popisuje způsob, jakým je v současné době řízena bezpečnost letectví v Evropské unii a jejích členských státech, je uvedeno v příloze této zprávy.